

VÄRDEBESKRIVNING

Område av riksintresse för naturvård i Dalarnas län

Datum: 2003-03-25

Områdesnummer: NRO 20 015

Områdesnamn: Ekorråsen-Siksjöberget samt myrkomplex vid Veksjön och Lemmsjöarna

Kommun: Älvdalen (2039)

Kartblad: 15CNO, 16CSO

Area: 6496 ha totalt varav ca 5900 ha land och ca 600 ha vatten.

Naturgeografisk region: 33 g Förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation.

Landskapsform: Förfjällsområde.

Riksvärde:

Magmatiska bergarter		
Myrkomplex	Strängflarkkärr	Fauna

Värdeomdöme: Området är av stort geologiskt värde genom förekomsten av de sällsynta bergarterna särnait och tinguait. Veksjömyrens stora och relativt opåverkade myrkomplex vid rymmer en mängd välutvecklade myrtyper av mycket stort ekologiskt och representativt värde. Området domineras av ett väl utvecklat strängflarkkärr. Området har även stora ornitologiska värden. I området ingår även Dyrsgravkölen som utgör ett värdefullt blandmyrkomplex.

Huvudkriterier: A, B, C, D

Stödskriterier: Storlek, raritet, mångformighet, naturlighet, representativitet, betydelse för flora och fauna.

Förutsättningar för bevarande: De geologiska värdena torde ha goda utsikter att bevaras. Värdet kan påverkas negativt av schaktningar och sprängningar. Bevarandet av våtmarkens värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner bör ej utföras.

Värdet kan påverkas negativt av skogsgödsling, ej naturanpassat skogsbruk, körning med terrängfordon och nya vägdragningar.

Säkerställande: Området omfattas av MB 4 kap 6 §.

Områdets huvuddrag: De två bergkullarna Ekorråsen och Siksjöberget är belägna i västra delen av kvartsporfyrområdet vid Särna. Detta avrundade massiv höjer sig omkring 200 meter över den omgivande platåterrängen. Siksjöbergets topp når 791 meters höjd. Bergen åtskiljs av en markant dal vars södra del utgörs av Siksjön.

Ur geologisk synpunkt är området mycket intressant då berggrunden består av alkalina bergarter. Här förekommer en nefelinsyenit vars nefelin delvis ersatts av cancrinit. Denna speciella bergart har fått namnet sárnait. I anslutning till den unika sárnaiten förekommer gångar av tinguait.

Veksjömyren utgörs av ett mycket stort myrkomplex, beläget på omkring 600 meters höjd i det flacka landskapet väster om Särna. Den flacka terrängen sammanhänger med att berggrunden består av sandsten. I väster gränsar sandstenen mot ett diabasstråk, i öster mot porfyr.

Ett flertal större sjöar ingår i området. Veksjön och omgivande myrar i den norra delen avvattnas genom Byggningaån. De andra större sjöarna Svartsjön, Lomsjön samt Lemmsjöarna sammanbinds genom ån Lemman, vilken avvattnar större delen av myrkomplexet. Denna ingår i Österdalälvens regleringssystem.

Myrkomplexet uppvisar en mängd olika myrtyper rika på surdråg och översilningsmarker. En bred skala av kärrtyper finns representerade, från mjukmattor med fattigkärrsvegetation till myrar av rikkärrskaraktär. Stora delar täcks av mossar och nästan plana blandmyrar av strängttyp med flarkar av betydande storlek. Backkärr och sumpskogar finns även på flera ställen i området. Myrarna är genomgående endast svagt påverkade av dikningar.

Dyrsgravkölen är ett värdefullt blandmyrkomplex som ligger i en dalgång. Området domineras av myr som utgörs av plana till svagt sluttande fastmattekärr med inslag av flarksystem. Myrområdet är variationsrikt med relativt stor andel blöta myrtyper och sjö.

Fastmarksöar förekommer relativt rikligt mellan myrarna. Skogen på dessa, liksom även i omgivningarna, är till stor del avverkad. De större skogsöarna ingår ej i objektet.

Myrarnas fågelliv är i allmänhet mycket rikt och har ett stort inslag av nordliga arter, framför allt vadare. I de större sjöarna förekommer även en intressant sjöfågelfauna.

Anmärkningar: Veksjömyren har VMI-id: 15C9I01. Ingrepp i form av reglerad sjö, vägdragning och skogsavverkning. Dyrsgravkölen har VMI-id: 15C9I02. Påverkan av äldre sjöregleringar och hyggen.

Referenser:

- Bratt, L, Rafstedt, T, 1990: *Våtmarker i Kopparbergs län*. Länsstyrelsen i Kopparbergs län 1990:2.
Forslund, M, Kolmodin, U, Svenson, S-Å, 1984: *Skyddsvärda fågelmyrar i Kopparbergs län*, Länsstyrelsen i Kopparbergs län, N 1982:4.

- Hjelmqvist, S, 1966: *Beskrivning till berggrundskarta över Kopparbergs län*. SGU, ser Ca nr 40.
- Rynéus, T, (o medarb.), 1988: *Naturvårdsprogram för Kopparbergs län*. Länsstyrelsen i
- Sjörs, H, (o. medarb.) 1973: *Skyddsvärda myrar i Kopparbergs län*, Växtekologiska studier 3.
- Svenson, S-Å, 1985: *Översiktlig naturinventering för Älvdalens kommun*. Länsstyrelsen i Kopparbergs län, 1985:1.
- Lundqvist, J., 1997: *The tinguaitic boulder fan in northern Dalarna, Seden, and the Permo-Carboniferous rifting of Scandinavia*. Geologiska föreningens i Stockholm förhandlingar, vol. 119, s. 123-126.
- Löfroth, M, Lonnstad, J, 1994: *Myrskyddsplan för Sverige*. Naturvårdsverket.